

Förutsättningar för att bedriva vattenverksamhet

För att en verksamhetsutövare ska få bedriva vattenverksamhet måste vissa grundläggande krav vara uppfyllda.

Hänsynsregler

I miljöbalkens portalbestämmelser, 2 kapitlet, finns de allmänna hänsynsreglerna som ställer höga krav på verksamhetsutövaren. Sökanden i prövningsprocessen ska visa att kunskapskravet är uppfyllt och att skyddsåtgärderna är tillräckliga. Finner myndigheten vid en prövning av vattenverksamhet att sökanden inte har den kunskap som behövs eller är beredd att vidta de åtgärder som krävs för att begränsa skadan kan vattenverksamheten förbjudas eller begränsas.

[Hänsynsreglerna](#)

[Nyttokravet](#)

[Rådighet över vatten](#)

Nyttokravet

En vattenverksamhet får bara bedrivas om dess fördelar från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna, skadorna och olägenheterna av den. Bestämmelsen om nyttokravet (samhällsnytta) finns i 11 kap. 6 § miljöbalken.

När myndigheterna gör prövningar som rör vattenverksamheter utgör denna regel en viktig grund för om tillstånd eller godkännande ska medges eller inte. En planerad vattenverksamhet kan förbjudas eller begränsas om nyttokravet inte är uppfyllt. Beräkningen av samhällsnyttan kontra ingreppet och olägenheten i miljön kan bara bli grova uppskattningar och behöver inte baseras på några matematiska exaktheter.

Rådighetskravet

Verksamhetsutövaren måste ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas. Bestämmelsen om rådigheten finns i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (LSV).

För att tillstånd ska medges av miljödomstolen krävs att rådighetskravet är uppfyllt. Rådigheten anses uppfyllt om sökanden äger fastigheten eller vattenområdet där vattenverksamheten ska bedrivas. Man kan även ha rådighet genom avtal eller andra nyttjanderätter. Saknas rådigheten kan miljödomstolen inte pröva den planerade vattenverksamheten.

Länsstyrelsen får inte ta med rådighetsfrågan i en prövning som rör en anmälningspliktig vattenverksamhet. Rådighetsfrågan måste sökanden själv lösa. Skulle det uppstå frågor om ersättning, inlösen eller tvångsrätt måste länsstyrelsen förelägga sökanden om att söka tillstånd för vattenverksamheten hos miljödomstolen.

Specialfall

Stat, kommun och vattenförbund har rådighet att bedriva vattenverksamhet som är önskvärd ur allmän miljö- eller hälsosynpunkt eller som främjar fisket.

Allmänt och enskilt intresse

Vid byggande i vatten eller vid ändring av vattenförhållandena ska hänsyn tas till hur miljön kan påverkas och vem eller vilka som kan bli berörda. Allmänna intressen är bland annat växter och djur, kulturlämningar, naturreservat, riksintressen, allmänna badplatser, framkomligheten för friluftslivet m.m. Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och kommunerna är exempel på myndigheter som har goda kunskaper om var de allmänna intressena finns. Ett enskilt intresse kan exempelvis vara närliggande fastigheter, grannar, fiskerättsinnehavare, badplatser, båthamnar, vattenuttag osv. Om någon hävdar skada på ett enskilt intresse krävs tillstånd till vattenverksamheten, vilket endast kan lämnas av miljödomstolen. Man måste därför ta reda på vilka enskilda intressen som kan påverkas av verksamheten och vilka synpunkter som finns på verksamheten.

[Länsstyrelsen](#)

[Skogsstyrelsen](#)

[Kommuner](#)